

”የኤርትራ ምሽት” ለስደተኞች ደራሲያን

-በአበራ ለማ

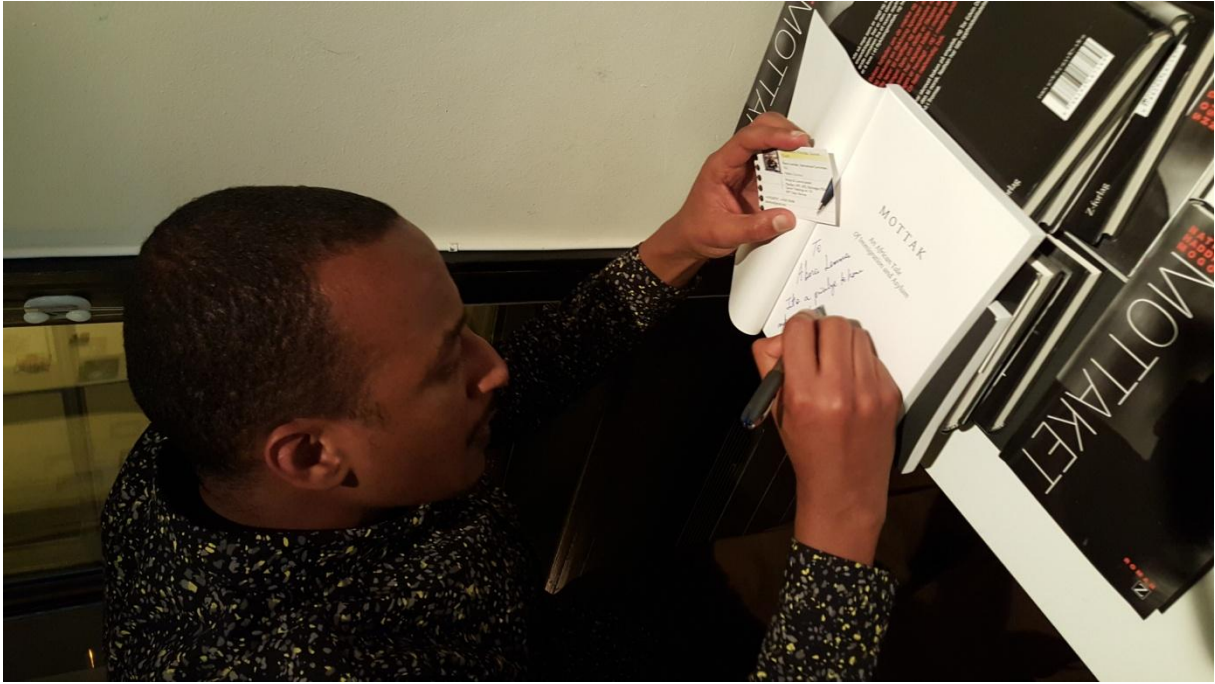
ፔን ኖርዌይ (Norsk PEN/ PEN Norway) ባለም ዙሪያ እንደሚገኙት እህት ማህበራት ሁሉ፣ የሚያከናውናቸው የተላያዩ ተግባራት አሉት። ከነዚህም አባይት ትግባራቱ መካከል በያገራቱ ያሉ እህት ማህበራትን መታደግና ለስደተኛ ደራሲያን የከተሞች የጥገኝነት (By Forfatter) መብትን ማሰጠት ነው። ሥራቸውም እንዲታተምና ለሕዝብ እንዲደርስ ጥረት ያደርጋል። በእስር ላይ የሚገኙ የሌሎች አገር ደራሲያንና ጋዜጠኞችን ማሰባሰቢያ ምሽቶችን በየጊዜው ያዘጋጃል። ከዚህ ቀደም የማሰባሰቢያ ምሽት ከተዘጋጁላቸው ጸሐፊት መካከል እውቁ ጸሐፊ ኢትዮጵያውያን እስከንድር ነጋና ስዊድናዊ/ኤርትራዊው ዳዊት ይስሃቅ ይገኙባቸዋል። እናም ፔን ኖርዌይ ባለፈው ሐሙስ ጥቅምት 25 ቀን ”የኤርትራ ምሽት” የተሰኘ የምሽት ፕሮግራም አዘጋጅቶ ነበር። ይህ ምሽት ኤርትራ ወስጥ ያለውን የሰብአዊ መብት ጥሰትና አጠቃላይ ስቃይ ሸሽተው የወጡ የኤርትራ ደራሲያንን ለመታደግ ነበር። ደሳለ በረከትና ኃይሌ ቢዘን አብርሃ የተባሉት የኖርዌይ ከተሞች ጥገኛ ደራሲያንና ናታን ሐዲሽ ሞገስ የተባለው የፖለቲካ ስደተኛ ደራሲ የምሽቱ ተጋባዥ ዝግጅት አቅራቢ ደራሲያን ነበሩ።

<http://www.google.no/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=9&cad=rja&uact=8&ved=0CDcQFjAlahUKewigPTL54DJAhUkj3IKHULLAxc&url=http%3A%2F%2Fnorskpen.no%2Ftag%2Farrangement%2F&usq=AFQjCNGBd4vIj8wxhMHB7iq-gu7W4tEDjA>

ደራሲ ኃይሌ ቢዘን አብርሃ

ኃይሌ ቢዘን አብርሃ የምሽቱ ሌላው ኮከብ ደራሲ ነበር። ይህ በአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ከፍተኛ ትምህርቱን ተከታትሎ የነበረ ደራሲ የኢትዮጵያን ሥነ ጽሁፍ እያጣጣመ ያደገ የሥነ ጽሁፍ ሰው ነው። ኃይሌ በኖርዌይ አገር ሕጻናት ጣፋጭ ነገሮችን በመብላት፣ ፕሮሶፎቻቸው እንዳይጎዱ የሚማሩበትን የተረታ ተረት መጽሐፍ ወደ ትግርኛ ቋንቋ ተርጉሞ አሳትሞ አቅርቧል። ይህ ”ካርዩስና ባክቱስ KARIUS og BAKTUS ” የተሰኘ ተረታ ተረት በጨዋታ አስመስሎ ልጆች የጥርሶቻቸውን ጤንነት እንዲጠብቁ በበርቱ የሚመክር በመሆኑ፣ ወላጆችና ሕጻናት በእጅጉ ይወዱታል። ወደ ተለያዩ ቋንቋዎች ከመተርጎሙም በላይ አዝናኝ ፊልሞች ተሠርተውበታል። ኃይሌ ውብ በሆነ ድራማዊ አቀራረብ በአሸር ሄድ ፕሮጀክተር እየታገዘ፤ ሥራውን በትግርኛ ቋንቋ አስደምጧል።

ወጣቱ ደራሲ ናታን ሐዳሽ ሞገስ

ሌለው የምሽቱ ኮከብ ኤርትራዊ ደራሲ ወጣቱ ናታን ሐዳሽ ሞገስ ነበር። ናታን በኖርዌይ የስደተኞች ካምፕ በነበረበት ወቅት የታዘበውን የሕይወት ልምዱንና ብዙ ብዙ ገጠመኞቹን በመጀመሪያ በእንግሊዝኛ ቋንቋ ጥፎ፤ ባሜሪካን አገር ለሕትመት ያበቃ ጀግና ነው። ናታን አዲስ አበባ ከተማ ውስጥ ተወልዶ ያደገና አምቼ በሚባለው ቡድን ውስጥ ተጠርዞ ወደ ኤርትራ ተባሮ የነበረ ብሩህ አእምሮ ያለው ወጣት ነው። "MOTTAKET (የስደተኞች ካምፕ እንዲሉ በኖርዌይ ቋንቋ)" በሚል ርእስ በእንግሊዝኛ ቋንቋ ጽፎት የነበረው ይህ መጽሐፍ፤ ወደ ኖርዌጂያን ቋንቋ ተተርጉሞ ቀርቧል። ናታን በእንግሊዝኛ ከታተመው ከዚህ መጽሐፍ ላይ ጥቂት ገጾችን በንባብ አሰምቷል - በምሽቱ። ጥሩ የኖርዌጂያን ቋንቋ ተናጋሪ የሆነው ይህ ወጣት ወደፊት በርካታ ሥራዎችን በሚችላቸው ቋንቋዎች ሁሉ ያቀርባል የሚል ተስፋ በብዙዎቻችን ዘንድ አሳድሯል።

ደራሲ ደሳለ በረከት

ተመራማሪዋ ከርስቲነ እስሚዝ ሲሞንሰን

ባንድ አገርኛ ተረት ላይ የተመሰረተ ሥነላዊና በኖርዌጂያንኛ ቋንቋ የተዘጋጀ ሥራውን በአቨር ሄድ ፕሮጀክተርና ባንዲት ኖርዌጂያዊት አንባቢ እየተረዳ ያቀረበው ደራሲ ደሳለ በረከት ነበር። ተረታዊ ሥራው አብሮ መቆምና መሞት ላገራዊ ጉዳይ ወሳኝ መሆኑን በብርቱ የሚያሳድሩ እንደሁ አጠራር። ስለኖርዌይ አኗኗር ገጠመኞቹም ጣእም ባለው ለዛ በእንግሊዝኛና በትግርኛ ቋንቋዎች አቅርቧል። መቀመጫው ባሜሪካን አገር ስለሆነው ስደተኛው "ፔን ኤርትራ" እንቅስቃሴም ገለጻ አድርጓል።

በዚህ ምሽት ላይ ቀርቦ ከነበሩ ሌሎች ዝግጅቶች መካከል የታሪክ ተመራማሪዎችና በትሮምሶ ዩኒቨርሲቲ የሰላም ጥናት ማእከል ኃላፊ የሆነችው ክርስቲና እስሚዝ ሲሞንሰን የኖረዌይንና የኤርትራ ገንኚነት በሚመለከት ያቀረቡት ጥናታዊ ጽሑፍ ነው። እሷ እንደምትለው ታዋቂው የኖርዌይ ቤተክርስቲያን እርዳታ ደርጅት (NORSK KIRKE HJELP/ NORWEGIAN CHURCH AID) በትግሉ ዘመን መጀመሪያ ከጅብሃ ጋር ከዚያም ከሻቢያ ጋር በምስጢር አብሮ የገንጠላው ሥራ እፍጻሜ ላይ እንዲደርስ እንዴት ብርቱ አገልግሎት እንደሰጠ ነው።

ይህ ደርጅት መቀመጫውን ሱዳን ላይ አድርጎ፤ በእርዳታ ሰጪ ደርጅት ሽፋን ተገንጣዮችን እስከመጨረሻው ድረስ በገንዘብና በቁሳቁስ ሲረዳ እንደነበረ ክርስቲና በሰፊው አብራርታለች። ታዲያ የሚያስደንቀው ነገር በእርዳታ ደርጅት ሽፋን ባንዲት አገር የሉዓላዊነት ጉዳይ ላይ እንዲህ ያለ መርዘኛ ነገር ደርጅቱ መፈጸሙ ብቻ ሳይሆን፤ በኋላ የተከሰተው ጉድ ጭምር ነው። አቶ አሳይያስ የእርዳታ ደርጅቶች ስውር ድጋፍ አግኝ ስለነበርና ከነጻነት በኋላ አብረውት ቢሰነብቱ ለሱም ጤና እንደማይሰጡት በመረዳቱ ሁሎችንም ከኤርትራ ምድር ሲያባርር፤ አብሮት የቀረው በቸኛው ደርጅት ይህ የኖርዌይ ቤተክርስቲያን እርዳታ ደርጅት ብቻ ነበር። ውሎ አድሮ ግን ለዚህ ደርጅትም የሚራራ አንጀት ሊኖረው አልቻለም። እንደትናንቱ ሁሉ የኖርዌይ ቤተክርስቲያን እርዳታ ደርጅት የሌሎች ተቃዋሚዎቹ ስውር አጋር ሊሆን ይችላል በሚል ፍራቻ አባሮታል። ይህ በምሽቱ ብዙዎቻችንን ያስገረመም ያሳዘነም ዜና ነበር። በኖርዌይያን ቋንቋ የተጻፈው የጥናት ጽሑፍ ማጣቀሚያ የሚከተለው ነው።

http://r.search.yahoo.com/_ylt=A7x9UktQND9WQSkAqFRXNgx.;_ylu=X3oDMTByZm5kMHEyBGNvbG8DaXlyBHBvcwM3BHZ0aWQDBHNlYwNzcg--/RV=2/RE=1447011536/RO=10/RU=http%3a%2f%2fmunin.uit.no%2fbtstream%2fhandle%2fi0037%2f598%2fthesi.s.pdf%3fsequence%3di/RK=0/RS=lplwB5kVHOpMbZrQZclXnDqFjL

ደራሲ እስጢፋኖስ ገብረ ሚካኤል ከጸሐፊው ጋር

በአለቱ መድረክ ተሰጥቶት ያልነበረ ሌላ አውቅ ኤርትራዊ ደራሲና ያቶ ኢሳይያስ ክፉ አስተዳደር ተቃዋሚ የሆነ ደራሲ በምሽቱ አግኝቻለሁ። ይህ ሰው የታሪክና የረዥም ልቦለድ ደራሲው እስጢፋኖስ ገብረ ሚካኤል ነው። የሥራዎቹን ፍጹሙዎች ይዞ ከታዳሚዎች ጋር ተገኝቷል።

ከዚህ ቀደም እ.አ.አ. በ2010 ዓ.ም. የኖርዌይ ደራሲያን ማህበር ለአሥመራው ያቶ ኢሳይያስ እስረኛ ደራሲና ጋዜጠኛ ዳዊት ይስሃቅ "ሀሳብን በነጻነት የመግለጽ ሽልማት" መሸለሙ ይታወሳል። ባለቅኔ ሎሬት ጸጋዬ ገብረ መድህንንም እ.አ.አ. በ2005 ይህንኑ ዓይነት ሽልማት የሸለሙ ይሄው ማህበር ነበር። እነዚህ ዛሬ በኖርዌይ የከተሞች ጥገኝነት ያገኙ ደራሲያን፤ ዳዊት ይስሃቅና ሌሎችም ከአስር ይፈቱ ዘንድ ዓለም አቀፍ ትጋላቸውን እንደሚቀጥሉ አስታውቀዋል።

ወይዘሮ ብሪት ቢልዶየን የፔን ኖርዌይ ስራ አስፈጻሚ ኮሚቴ አባል በመጨረሻው ለተሳታፊዎቹ የምስጋና አበባ ሲያበረክቱ

በነገራችን ላይ ዓለም አቀፉ ፔን የተቋቋመው እ.አ.አ. በ1921 ዓ.ም. በእንግሊዘኛው ጸሀፊ በጆን ጋልስፎርዚ አማካኝነት ሲሆን፤ ባሁኑ ጊዜ ከ150 በላይ አገሮች ይህ ማህበር አላቸው። **P.E.N. ማለትም** ትርጉሙ፤ የገጣሚያን፤ የወግ ጸሐፊዎች ያለያም የአርታኢያንና የልቦለድ ደራሲያን «**Poets, Essayists and Novelists**» ወይም «**Poets, Editors and Novelists**» ዓለም አቀፍ ማህበር ማለት ነው። የኖርዌይ ፔን ደግሞ የዓለም አቀፉ ፔን በተቋቋመ ባመቱ በ1922 ዓ.ም. እውቅናን ያገኘ ነው። Stavanger, Kristiansand, Oslo, Trondheim, Molde, Skien, Drøbak, Lillehammer, Bergen og Tromsø የተባሉት የኖርዌይ ከተሞች ከተለያዩ አገሮች ለተሰደዱ ደራሲያን ጥገኝነት የሰጡ ከተሞች ናቸው። የኖርዌይ የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር በፔን ኖርዌይ አማካኝነት ለያንዳንዱ የከተማ ጥገኛ ስደተኛ ደራሲ ባመት የ100,000.00 ሺህ ክሮነር ድጎማ ይሰጣል። 48 የከተማ ጥገኛ ስደተኛ ደራሲያን በ14 የኖርዌይ ከተሞች ውስጥ ሲኖሩ፤ ከነዚህ ደራሲያን መካከል አንድ ኢትዮጵያዊ ይገኝበታል።

እንበርታ፤

አለ